

VOX URBIS

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

BIS IN MENSE PRODIT

Pretium annuae subnotationis, *ante solvendum*, est: in Italia Libellarum 10;
ubique extra Italiam Lib. 15; M. 12; Sch. 12; Doll. 3; Rubl. 6; Flor. 7½.

Inscriptiones et omne genus indicationes pretio aequissimo referuntur, quod est in extremis commentarii paginis
Lib. 0.50 pro unoquoque centimetro quadrato

Cuncta mittantur ad ARISTIDEM LEONORI equitem, commentarii VOX URBIS possessorem et administratorem

ROMA — Via Alessandrina, 87 — ROMA

Subnotatio fieri potest:

IN RUSSIA	IN ANGLIA	IN CIVITATIBUS FOEDERATIS AMERICAЕ SEPTENTR.	IN GERMANIA	IN CANADA
Apud GERSHWIN ET WOLF	Apud BURNS AND OATES	Apud FRIDERICUM PUSTET	Apud FRIDERICUM PUSTET	Apud LIBRAIRIE GRAMONT FRÈRES
VARSAVIAE POLONORUM skowelska Przedmieście, 15	LONDON W. 28, Orchard Street.	S. Sedis. Apost et S. Rituum Congr. Typogr. NEW YORK 52, Barclay Street.	S. Sedis Apost et S. Rituum Congr. Typogr. CONCINNATI 436, Main Street.	MONTREAL 1699, Rue Notre-Dame.
			RATISBONAE in BAVARIA	

RERUM INDEX

COMMENTARIJ « VOX URBIS » SOCIJ ET LECTORIBUS IN ANNUM M DCCCXIII	<i>Vox Urbis.</i>
QUAESITIS RESPONSO. De quibusdam animalium vocibus apud Latinos	H. D. V. Pieralice.
et Italos	I. Wabner.
EX POLONIA	G. P.
NOVUS COMETES	A. L.
ADULPHUS NORDENSKIOLDUS	Laelius.
B. ANGELICI FAESULANI ET LUCAE SIGNORELLI EFFIGIES	Fr. Xav. Reuss.
FABULAE SELECTAE FONTANII A IOANNE BAPT. GIRAUD LATINE REDDITAE	D. Lascaris.
ARABES QUINAM ET QUANDO?	C. Dehò.
NIC. MACHIAVELLI SENTENTIAE Latine interpretatus est	
LEONIS PP. XIII LITTERAE APOSTOLICAЕ QUIBUS CONSILIUM INSTITUITUR	
STUDIIS SACRAE SCRIPTURAE PROVEHENDIS.	Poplicola.
ANNALES	Scriba.
PUBLICI PER ORBEM COETUS LEGIBUS FERENDIS	Th. Vignas.
AENIGMATA	

In tertia operculi pagina:

VARIA - IOCI	P. d. V.
LIBRI RECENS DONO ACCEPTI.	

ROMAE

EX OFFICINA PACIS, PH. CUGGIANI

35, Via della Pace

M CMII

Ciapponi Franciscus et Soc.

OFFICINA

ANAGLYPTIS, GEMMIS CONCHISQUE CAELANDIS

PRAESERTIM IN REDDENDIS FIGURIS

PHOTOGRAPHICE EXPRESSIS

TEMPERANTIA IN PRETIO — DILIGENTIA IN OPERE

ROMAE — Via Sistina, 129 — ROMAE

IBER (vulgo "ALBUM")

praecipua Urbis referens, pulcritudine insignis atque, commentarii *Vox Urbis* moderatore iubente, expresse conflatus, apud eundem commentarii administratorem, ROMAE, VIA ALESSANDRINA, 87, ven. lib. 1.50.

VOX URBIS

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

ROMAE — Via Alessandrina, 87

**PROSPECTUS NOVAE SUBNOTATIONIS
A KAL. IULIIS USQUE AD EXPLETUM ANNUM MCMII.**

(Vid. in secunda operculi pagina).

FIGURAE URBIS ROMAE

ARTE PHOTOGRAPHICA EXPRESSAE

COLLECTIONES VARIAE ET NUMERO ET PRETIO

Volumen apud comm. VOX URBIS Administratorem.

URBIS E IANICULO MONTE PROSPECTUS

(m. 1.10 X 0.24)

qui sociis commentarii VOX URBIS dono datus est,

venit singillatim L. 2.50

apud comm. VOX URBIS Administratorem.

QUIS PLURA REQUISIVERIT HUIUS PROSPECTUS EXEMPLARIA

LA MINORI ACCIPIT PRETIO.

Sociis qui in Nordica America versantur vehementer commendamus quod a Sodalibus Carmelitis novissime institutum est ac regitur

COLLEGIUM SANCTI CYRILLI

ad liberalem eandemque Christianam et nostrae aetati aptam institutionem iuvenibus comparandam.

Prospectus studiorum et regularum, quae collegium moderantur, petatur ab ipsius Collegii Preside, 6413 Star Avenue (Woodlawn) — Chicago, Illinois.

LE LAUDI LATINE IL CANTICO DEL SOLE

DI

S. FRANCESCO D'ASSISI

S. Maria degli Angeli, presso Assisi, tip. della Porziuncola, 1907

Hoc libello praeter venustam praefationem a Paulo Sabatier, viro rei longe peritissimo, conscriptam, continentur laudes latinae cum interpretatione Italica. Canticum Solis, necnon illa *Speculi perfectionis* capita, quae Canticum originem exponunt, aliisque permulta. Libellum, quem proxime alii subequantur ad parvam Bibliothecam Franciscanum comparandam. Iulius Salvadori, litteris tradendis doctor egregius, maxima edidit cura. Romae apud commentarii *Vox Urbis* Administratorem venit L. 0.50, in pauperum levamen.

PHILIPPUS VITI Eques MARMORARIUS

ROMAE — Via Alessandrina N. 51, 52 — ROMAE

Affabre sculpsit quae sunt ad simulacra, altaria, sacella, aediculas, uti patet ex operibus erectis aut reffectis in Basilica Lateranensi, Liberiana, Laurentiana extra muros, Transtiberina, Eudoxiana, etc.

VOX URBIS

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

PRETIUM SUBNOTATIONIS:

In Italia: Lib. 10 — Ubique extra Italiam:
Lib. 15, M. 12, Sch. 12, Doll. 3, Rubl. 6, Flor. 7 1/2.

BIS IN MENSE PRODIT

POSSESSOR ET ADMINISTRATOR:

ARISTIDES LEONORI, eques.
ROMAE - Via Alessandrina, 87.

COMMENTARIUM "VOX URBIS," SOCIIS ET LECTORIBUS IN ANN. MDCCCIII

BONO ortus alite quintum Commentarius noster ab initio suo annum exigit. Qui curas, qui labores nostros assidue con- talimus ut omnia recte, quantum fieri posset humanis, caderent, qui lustrum integro in illud unum conati sumus ut bene de optimis litteris et artibus mereremur, qui nihil inansum, nihil intentatum liquimus ut sociis possemus gerere morem, hoc assequuti sumus, quod Commentarius hic sua mole stet, proprioque vultu gaudeat, et sua dignitate iucundus inter ceteros huiusmodi non sine praeconio ubique iam orbis terrarum habeatur.

Quae nonnulli timebant, evanuerunt adversa; quae nonnulli, qui in speculis erant, male cessa- sperabant, prospera advenerunt; quae e sociis nostris nonnulli, qui sapientes in susten- tandum primo, deinde in amplificandum opus egregium, vires, consilia, elucubrationes suas attulerunt, quae, inquam, hi sibi nobisque opta- bant, quintum hoc iam lustrum implevit. Quae denique primo apparebant hispida difficultati- bus, ardua impensis, aspera invidiis, quibus malevoli audebant

..... spargere voces
In vulgum ambiguas,

suique artibus confisi, nobis

Fatum crudele canebant,

haec omnia vicit

mens conscia recti,

et in semel susceptis propositi tenax constan- tia, et gratia, et benevolentia et collata auxilia sociorum, quibus gratum ac suave fuit elucu- brationes mittere, indicare plurima, et ea dare nomina, quibus nostri Commentarii paginae, quasi totidem sideribus, pulcherrime rutila- rent.

Ita ad praesentes usque limites iter emensum; iamque finem attigimus in quem tendebamus, iamque illa, in quae conabamur, tenemus. Qui suos nostris inseruere labores hoc probe sciunt; qui ceteri noscere cupiant, intueantur, quaeso, quantus latinitatis amor, Commentario nostro faciente, ubique flagrarit; quanta aemulatione

praeclara ubique arserint ingenia; quot nobi- scum esse voluerint, ita ut sermo latinus pri- scum revertatur in aurum vivus et valens, pas- simque censeatur qui possit unus veluti lingua communis haberi, non unice in more eruditus, et ad omnia proclivis et cereus, quae nostris hisce temporibus inventa sunt. Quae quidem expli- canda curavimus, uti nova, novis interdum vo- cibus censis, prout res flagitabat, aureos iuxta auctores vel exprimerentur, vel iuxta eorum vestigia et ritum componerentur. Non enim la- tina tantummodo verba latinitatem constituunt, sed intimus animus, et mens, et spiritus afflans omnia iugi studio, sedula diligentia compara- tus; nec latinus ille habendus est qui hodiernas res et voces latinis vocibus interpretatus fuerit, sed qui antea res animo latino conceperit, ver- bis mentem postea sponte sequentibus.

Quamobrem, nullam arbitrati sumus rapinam si ea, quae filiorum sunt, in maternum linguae decus divitiasque inseruerimus; nostra enim sunt haereditario iure quae latina fuerunt; et ideo pio iure in maiorum honorem deferenda, quae nostra aetate acciderunt. Fons rivulo de- dit undam purissimam; nos urnam aliquam et amphoram a rivulo haurientes pii fonti red- didimus.

Et quidem nos ita recte fecisse quoties non ab inquinato et lutulento flumine alieno, sed a nostro pellucido et candide latino deprompsi- mus, illi testantur qui nostra prosequuti sunt favore, benevolentia, quin et plausu nobis gra- tissimo. Qui profecto ubique terrarum degentes magnum de nostro opere circa latinitatis cul- tum protulere iudicium, cum binae quaestiones in litteraria republica nuper excitatae ad nos devenerunt, atque ita resolutae sunt prout ar- gumenta et vota nostra ferebant. Prior et prin- cept illa fuit de recta pronuntiatione latina, in quam tres continentes incubimus annos, et quae penitus in gratiam Romanae pronuncia- tionis ita cessit, ut nunc de instituenda *occu- menica* Academia hic agatur (1) ad quam un-

dique conveniant, qui recte latine dicere ve- lint, nihil hiuleum, nihil pressum, nihil hians interserentes, nihil auferentes, nihil opprimentes, nihil mutantes, nihil addentes, conscriptis; qui- nimo, idque mira felicitate actum est, ratio quaedam scribendi latinos libros apud exterarum civitates omnes perspecta est, qua singuli et facile calleant, et latinum Romano sono pro- nuncient.

Altera quaestio fuit de constituenda societate latine loquentium (1), et haec ocius priori, ante- quam leges quibus coalesceret vigeretque, scri- berentur, factis haberi coepit, et servare leges et frequentari inter socios Commentarii huius, qui certatim in rem incubuere scriptis et verbo.

Haec duo praeclara et iucundissima nobis absoluta sunt anno delabente, quibus non modo erecti sunt animi nostri, sed et stimuli quidam additi, magis ad meliora quaerenda, quam ad ea, quae hactenus prosequuti sumus tenenda; perseverare enim in bonis laudabile est, at in meliora semper niti, optimum ducimus. Quod igitur bonum est in melius, quo possumus Marte, mutabimus; melius in optimum adducere, at- tollere.... Optimum quidem nequaquam est in humanis; minimis tamen urgeri, prout suffe- cerint vires, curabimus; assequemur hoc autem desideriis dictisque audientes sociorum.

Quae duo ita sunt nobis expressa, ut alte- rum generalem cultum, historicum paene dixe- rim, respiciat, alterum vero ad peculiarem cul- tum nostrorum temporum pertineat; tales nam sumus, qui a nostra aetate non discordes esse velimus. Quod ad primum spectat, dabimus nonnulla excerpta a summis auctoribus latine conscripta proximis saeculis, quae vel parum nota sint, vel omnino ignorata (nempe e ma- nuscriptis illa depromemus), nitida latinitate dulcia, historicas res, artes, litteras, singula- ria, oblita penitus quae respiciant; dabimus insuper philologicas de latina lingua notas, com- menta, emendationes, criticum quid, vocum vires et efficaciam, et nativam significationem, et com-

(1) Cfr. an. V, n. XXI.

(1) Cfr. an. V, n. XVIII.

PROSPECTUS SUBNOTATIONIS

COMM. VOX URBIS IN AN. MDCCCCIII

Pretium subnotationis est in Italia Libell. 10; ubique extra Italiam Lib. 15; M. 12; Sch. 12; Doll. 3; Rubl. 6; Flor. seu Coron. 7 $\frac{1}{2}$, *recto tramite mittendum ad*

ARISTIDEM LEONORI EQUITEM

COMMENTARII "VOX URBIS", POSSESSOREM ET ADMINISTRATOREM,
ROMAM, via Alessandrina, 87.

PRAEMIA SOCIIS CONSTITUTA.

Qui pretium uti supra miserit haud citra ultimum Ianuarii mensis diem an. MDCCCCIII, praeter Commentarii numeros omnes qui edentur ipso an. MDCCCCIII, accipiet *ad libitum*

a) Librum (vulgo «album») praecipua Urbis referentem, pulchritudine insignem, atque Commentarii moderatore iubente expresse adstructum; *sive*

b) Urbis e Ianiculo monte prospectum (Tabulam aere cusam metr. 1,10 \times 0,24); *sive*

c) Collectionem chartularum electissimarum, quae distinctae coloribus plurima de Roma, iuxta optimarum artium placita, referunt.

QUI NOVOS DABIT SOCIOS

eliget insuper:

a) Libros de disciplinis omnibus, de bonis litteris, de Ecclesiasticis rebus quocumque e bibliopolarum catalogo, usque ad dimidium subnotationis annuae suae, id est in Italia ad Libell. 5; extra Italiam ubique ad Libell. 7,50; Marck 6; Sch. 6; Doll. 1 $\frac{1}{2}$; Rubl. 3; Flor. seu Coron. 3 $\frac{1}{2}$. Ipse electos libros describat atque Commentarii administratori significet; gratis mittentur, excepto impendio diribitorio Reipublicae debito; *sive*

b) E picturis Urbis grandes duas, photographice redditas, prouti voluerit ac significaverit; usque, ceu supra, ad dimidium annuae subnotationis;

c) *Sin potius cupierit, dimidium subnotationis pretium ei remittetur qua pecunia dimiserit.*

Hac ultima conditione (c) modus datur sociis, quo si binos dederint socios novos, ipsi *gratis* Commentario fruantur; sin, possint amico favere, Commentarium dimidiato pretio praebente s.

Notatum vero plane volumus nos nova omnino sociorum nomina expectare tradenda; non enim socios umquam existimabimus eos qui nomen suum olim iam Commentario dederunt.

stirpis magnae illi familiae corvorum, cornicum, et similium apud rusticos « graccum », seu « graculum » haberi; « graculus » enim diminutivus est substantivi « gracchi ».

Cicadarum (quae, iuxta Homerum, « sub arboribus consistentes dulcem emittunt vocem », quibus Seniores Teucorum a speculis moenium Ilii spectantes et colloquentes comparantur) cicadarum, inquam, vocem italice exprimimus verbo *frinire*, quod a verbo « fritinire » latino non valde distat, syllaba *ti*, more vulgi, quod brevissima semper amat, sublata. Oves *belare* italice dicimus: e primam ita pronunciamus apertam ut a vel proxima sit, qua vox eadem latine sonat « balare »; atque inde *be-lato* italicus recte fit, uti « balatus » latino more. *Nitrire*, *nitrito* dat vocem equorum « hinnire – hinnitum »; fortassis italica vox hodierna pulchrior antiqua.

Quod autem singulare sit in voce canum invenio, et huiusmodi habetur. « Ululare », « eululare » scimus canes in campis amissum dominum lamentabili voce invocantes et flentes; hoc autem nos et *ululare*, et *urlare*, et *rullare*, ut dixi, pariter ferimus; « latrare » prisci dicebant canes siquando irati aut furem, aut exterum prope domini sui res viderent, greges, domos, campum. Nos verbum idem, patricio potius in sermone, retinemus; vulgus autem praefert verbum *abbajare*; cuius vocis causa in eo requirenda est, quod canibus apparet videntibus homines « baiulantes » aliquid, quippe ablatum hoc putant seu surreptum; hinc si in verba *latrare* indicant latronem, in verbo *abbajare* non minus indicant hominem deportantem humeris quod ablatum, surreptum credunt.

Singula persequi longum lexicum conficiet, praesertim si vocum reddenda sit causa singularum. Ista modo tibi sufficiant.

At circa ea, quae de « parro » scribis ignota tibi ave, quae hic apud Italos Aequicolae *porcigliolo* appellatur, degitque in silvestribus ubi palustria sunt, interdum raro, noctu autem fere semper « tinnipat », edens nempe vocem, quae aliquid habet commune cum grunnitu porcorum brevissimo, unde nomen illi inditum vulgo a rusticis, quum vero brevissima sit vox, tinniens potius quam prolata videtur. Rustici, nisi mea me fallit memoria, hanc vocem indicant verbo *squillare*, seu *squillare*, quo nos acutum tintinabulorum minorum sonum indicamus. At quodnam erit apud reliquos Italos huius volucris pinguissimae et sapidissimae nomen? Candide fateor, ignoro. Unum hoc scio, patricia, ut aiunt, nobilique lingua *piviere* esse appellatam a « par-ra » illa Horatiana, seu « parrha » longe diversam. Quae quidem prior ob pinguedinem et ignaviam noctu tantummodo viat, altisque regionibus potitur, et volans tinnipat; nec solitaria, sed grege volat, idque agit ubi instinctu impendere procellas praesentit; tunc a palustribus abit ne submergatur, secumque natos et coniungem ducit. Parrus haec; de qua optime Plinius ait, lucente Sirio obmutescere et ferme non apparere. Parram Horatianam autem, nisi species pro specie usurpata poetice sit (ut « libysthidis Ursae », pro « Leena » apud Vergil., Lib. IX), ex aliqua corporis plumarumque similitudine, ex lugubri voce, upupam, seu ululam esse arbitror potius quam bubonem, seu bubum.

Non enim assentior iis, qui in ea sylvestrem gallum, noctu breves clamores, atque hos lugubres, canis instar in specu latrantis, indicari suspicantur.

In illo, quem « rattum » dicis, seu « murem ponticum », nonne sorex decumanus abditur, quorum multitudo ingens in nos, nuperrimis saeculis, ab Asia per Yperboreos montes, aut, uti nonnulli autumant, e Scandinavia devenit?

Haec ego summam respondenda tibi putavi, ut scias eadem, quae tu sentis, nos quoque sentire; de opportunitate temporis et utilitate laboris tantummodo a te, vir amplissime, discrepare.

Tu modo cura ut sis, et bene sis, et floreas. Et si qua sors voluntatem tuam tibi ita fortunet, ut societatem de re inquiringum et scribentium possis adstruere, « ecce ego, mitte me », non recuso laborem, quo vires meae, quaecumque sunt, aut futurae sint porrigantur; noscens enim in Commentario nostro me, in elucubrationibus, quae « Communia vitae » inscribuntur, pluries de animalium vocibus, inserta ad incunditatem narratiuncula, aliquid delibasse, et nova etiam verba (ut « gutturiare » indicans vocem galli indici, quem nos *gallinaccio*, Galli *dindon* appellant), aliquando proposuisse.

Etiam atque etiam vale.

Romae pridie kal. Novembr. an. MCMII.

EX POLONIA.

CLAECUS, si per lapidem cecidit, lapidem execratur. Nonne ita? Sic apud nos. Doctrina studiumque linguarum veterum credita erant (proh! etiam nunc fit) magistris, parum earum gnaris, nedum auctoritatem et vim erudientem perspicientibus. Quid igitur? Tempus frustrateri, absumi, perdi, paene universa omnium voce conclamatum est. Odium paratum, neque multum aberat, quin doctrina illarum linguarum plane aboleretur. Res tamen eo deducta, ut tempus, quod prius iis in ephebeis impendebatur, valde contraheretur. Quid porro futurum sit, nondum claret. Res nondum irrevocabili modo perspecta. Spes certe aliqua manet fore, ut calamitas disciplinarum avertatur, cum cultus publici administer designatus sit vir excellentissimus et ipse in linguis veteribus, in primis autem latina versatissimus, earumque fautor egregius, Gregorius Saenger. Quae res tantum mihi attulit gaudium, ut fieri non potuerit, quin carmine gratulabundo, quod heic adiunxi, linguae latinae auctoritatem, potestatem dignitatemque celebrarem. Valet.

Varsaviae, postridie id. Oct. an. MCMII.

V. C.

GREGORIO SAENGERO

PUBLICI CULTUS ADMINISTRO

RECENS ELECTO

CARMEN

DE LINGVAE LATINAE AUCTORITATE.

*Diversa et ore moreque varia
Mortalium gens; inde studet diu
Tandem viam invenire certam,
Qua propior queat esse sorti,*

*Finemque quaerit assiduo suum,
Cui parva et in quem sedula nititur,
Semper petens sublimiora,
Sisyphios imitans labores.*

*Multique tentant artibus evehi,
Divinitus quae terricolis datae,
Multosque fert fructus ratosque
Ille labor sapienter usis.*

*Omnis labor sed fit levior tamen,
Coniuncta vinco si ratio iuvat:
Quae magna sunt, tulere saecula
Consilio viribusque iunctis.*

*Iunctura quaedam sed manet efficax,
Quae promovere rem queat acrius,
Quae polleat conglutinare,
Quae nequeunt fieri sine illa.*

*O, hac sublata si babylonica
Discordia, quae dissimili modo
Mortalium distorsit ora,
Sermo velit sociari in unum!*

*Frustrane lingua Romulo dissita
Per orbem, an et quae gentibus utile
Conaminum ferat iuvamen
Quaeque homines societque mentes?*

*Quantum colendus, si quis eam foret
Reique finem propius admoveat,
Si Romulo sermone fortis
Iungere pollet et ore gentes!*

*O, lingua grata, quae simul excolis
Nec non eum, qui te penitus excolit,
Extollis ascriptum in celebrem
Laude superstiti iure coctum,*

*Cultorem habes nunc, qui insolito modo
Et arte summa te fovet et tua
Arcana thesaurique gemmas
Disserit et cupidus eorum.*

*Caeli supremo non sine numine
Electus ille, sterneret ut vias
Nunc publici cultus simulque
Praeses ut esset et litterarum.*

*Gaudete, amici: nunc hominum artium
Commune vinculum vinciet ille vir
Exercitum multiplicando
Romuleo loquitantium ore.*

IOSEPHUS WABNER.

NOVUS COMETES.

QUUM astronomica passim commentaria cometem novum per caeli spatia peregrinantem nunciassent, qui decedente mense octobri visibilis esset, mora mihi non fuit, nec requievi donec de ipso certa rescirem, ut lectoribus gratum facerem, quos caeli cura tangit aliqua, et plus minusve sollicitat.

Quod quidem et singulis et omnibus commune reor; hospitem namque in nostra de remotissimis adventantem finibus et videre cupimus et alloqui, et modos, et mores et mentem eius perspicere desideramus. Hinc virum in astronomicis apud nos doctissimum, humanitate maxime florentem, quocum libenter haece de causis versor, Iosephum Laiz, Congregationis, cui a sancto Philippo Nerio nomen, ornamentum, quem Vaticana specula alterum a moderatore intuetur, de more adivi, ut ea me doceret, quae postea narrarem. Atque huius donum est tabula illa, quam lectoribus coram exhibemus, in qua et cometae datur imago, prouti photographico apparatu recepta est, et

quoque meritum virum censent. quia post susceptas explorationes libros ediderit a doctis in re peritisque laudatos quam maxime.

Suedo genere antiquissimo pariter ac nobilissimo ortus Helsingforsii anno MDCCCXXXII, iuvenis admodum naturae disciplinis eo ardore se tradidit, quo dilectam peramavit patriam. Sed natali Finlandica ex urbe, cuius in athenaeo pater eius, gentis dynasta, metallorum naturam docebat, exsul brevi recessit et Russici domini impatiens Berolinum migravit, ut studiorum curriculum perficeret.

Laureum ibi sertum consequutus, Suedos invisit, ibique amicitiam lucratus est Othonis Torell, viri doctissimi, cuius consilio iter illud ad Spitzbergenses insulas suscipiendum constituit. Quae via hodie tuta nautis panditur, ignota tunc temporis et densa caligine obruebatur: sed Suedensi republica expensas pollicente, uterque amicus ab anno MDCCCLVIII ad annum MDCCCLXVIII quater iverunt atque redierunt ad litora inexplorata, quoadusque eorum faciem et locum satis comperta habuere.

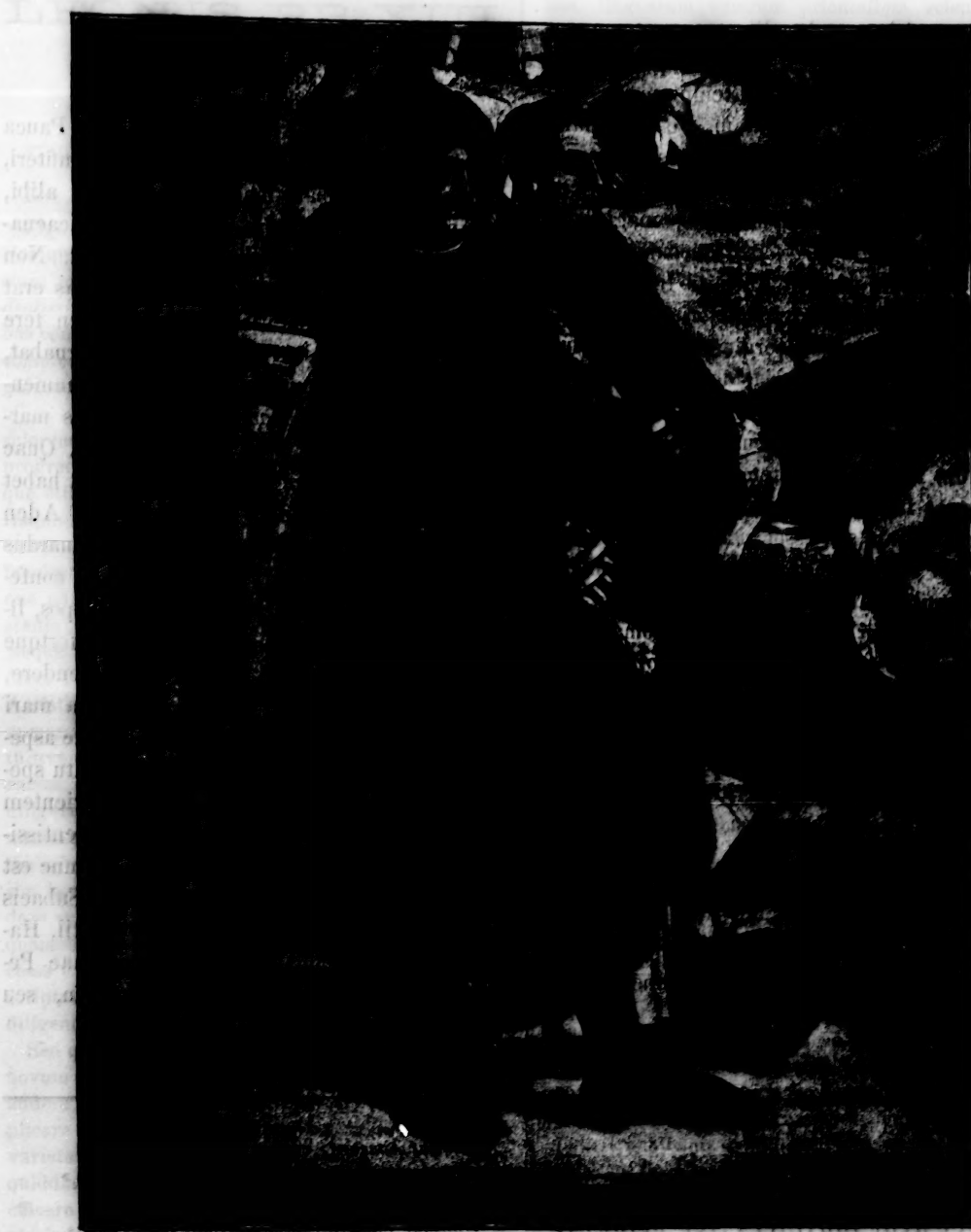
Ausui vero magno auxilio fuerunt viri quoque omni scientia clarissimi, qui in nautarum comitatum cooptati sunt, Malgremius praesertim atque Chydenius. Deinde ad Groenlandiam terram conversa exploratorum vota. Normanni barbari primo tempore casas atque oppida inter glacies eius condiderant; iam vero a saeculo veluti Danorum colonia passim litus illud habebatur, quod tamen etsi notum satis ex occidentali facie, orientalem contra ignotam omnino servaverat. Tunc Adulphus ille per campos glacie concretos atque latissimos iter suscepit, viamque eo usque est prosequutus, quo constaret satis totam insulam glacie atque nive undique esse obrutam.

Quod itaque sibi nauta investigandum proposuerat, utrum Groenlandia terra solutas longius regiones haberet an libera maria patrent, optime cognovit.

Qua reperta facie terrae, id visum est novo argumento probatum, quod Agenig doctor arguerat, Europae faciem omnem temporibus antiquissimis glacie concretam atque rigidam, albam et desertam enituisse.

Quin etiam alia eaque tutiora innotuere; glaciei faciem ubique immutatam, modo in planitiem extensam, modo ad montani instar loci asperam; rivuli inventi sunt, qui per glaciem discurrunt, sive patentes, sive invisibiles, et glacialis pulvis recognita, qua rivuli ipsi cooperiuntur.

Modo ad novos ausus eosque maiores accessit Nordenskiöldi audacia. Noverat enim ille, a saeculo usque decimosexto, nautas Europae audacissimos plurimum contendisse ut Indias orientales nordico itinere attingerent. Mac Clure atque Mac Clintock duces recentissime rem tentaverant; uterque tamen incassum sive ex Asia in Europam, sive ex Europa in Asiam quaesiverant viam. Neque iam mutata res videbatur, postquam Von Bayer, Germanus viator, Kara mari explorato, transitum per illud nullum patere asseruerat. Noster vero his parum credulus nautas multos sententiam rogavit, compertumque certo anni tempore ad Obi fluminis fauces usque esse viam. Inde ausus conceptus ex Russicis oris in Americana transeundi litora.

B. Angelici Faesulani et Lucae Signorelli effigies.

(Photographice expresserunt FR. ALINARI, Florentiae).

Suedus mercator Dickson Russusque Sibiriakof pecuniam ad rem contulere. *Vega* consensu navi anno MDCCCLXXXVIII, Celiuskini caput prospere arreptum; verum ad Lenae fluminis fauces glacie coagulatas morari iter oportuit. Hibernis autem expletis solutoque mari audax cursus felicissime expletus est. In quo quidem alia multa eaque maxime utilia disciplinis naturae ditandis obtigere. Asiae enim septentrionalis regio innotuit, cuius levis antea notitia fuerat, libri editi quamplurimi et doctissimi; de floribus Siberiae Kjellmannius, Adulphi socius, scripsit; de Ciukcio populo, passim ignoto, Almquistus.

Ipsae autem Nordenskiöldus, quamvis audacissimus nauta, sedulitate quoque et diligentia investigationis parem laudem obtinuit. De libris quos edidit est in omnium memoria *Facsimile* illud *Atlas* quo terras a se exploratas descripsit, atque *Periplus*, quo maria quae persuleaverat, simili sedulitate explanavit. De ignitis phoenomenis, de boreali aurora doctissime pariter disseruit, deque pluribus aliis ad naturae historiam spectantibus, quae enarrare longum est.

Neque inter tot tantosque labores a reipublicae conferenda opera sese abstinent; plures enim per annos inter Suedorum patres subse-

lium obtinuit, atque disciplinarum omnium incrementum facunda eloquentia curavit. Amici atque clientes, valetudinem eius firmissimam rati, eum diuturnam vitam victurum sperabant: contra successit res; nam Augusto mense anni MDCCCCI dum Dalby-Oe in sua villa rusticatur, laboriosissima vita, multa cum gloria, functus est.

A. L.

B. ANGELICI FAESULANI ET LUCAE SIGNORELLII EFFIGIES.

EFFIGIES subiectas oculis admiremini, socii: qua veritate renident vultus, rutilant oculi; qua venustate plicantur vestes, et cadunt! Muralis paries in Urbevetana illa ecclesia cathedrali, pulchritudinis antiquae miraculo, utrumque pictorem exhibet, quorum vultus ille qui eminet primus, Lucas Signorellius, expressit. Antichristum mole sua ruentem, eiusque assecclas divina ira percussos in pariete pictor descripserat, quum, quo more passim antiquae aetatis utebantur artifices, sese amicumque suum dilectissimum Fratrem Angelicum Faesulanum

quinquaginta inscriptiones referens a Marib, a Sana, a Sirvach, et, transversa tuentibus incolis, nonnulla templorum rudera, ut imago superficiei et area adesset, chartis commendavit. Tunc studium, tunc aemulatio, tunc stimuli. Tribunus militum Anglorum Coghlan, qui militari munere in urbe Aden tenebatur, ab indigenis Arabiae viginti tabulas aeneas inscriptas emit; sex rev. Wilson, quas inter unam circa gratias actas Deo Lunae, qui Sin dicitur. Anno MDCCCLXX Ioseph Halévy, hebraei mercatoris habitu personatus, in Negiram, Sirvach, Marib, in valles Giof late vagatus, septingentas inscriptiones retulit. Eduardus Glaser, Bohemus, ab anno MDCCCLXXXII ad annum MDCCXCIV unam et nonaginta supra trecentas inscriptiones transcripsit. Circa idem vero tempus Iulius Eutingh Lotharingus plura scripta, circiter viginti, e regione Medianitarum excerptit, quamvis non integra, quibus tamen patet Madianitas Minaeis regibus paruisse.

Ex hisce emergit inter 1500 et 2000 ann. ante ortum Christi Arabum regna floruisse; magnum quid commercii, negotiis, pecunia, artibus inter Chaldaeos, Assyros, Babylonenses et Arabes interfuisse, qui orientales in Mesopotamia regiones incolebant. Hi Assyrii imbuti moribus et disciplinis eo venerunt, unde thura illa et balsama deferebantur, ut illorum commercio divitiisque potirentur. Sic regna Maan, Kataban et Hadramoth constituerunt. Nomades Arabes, Beduini, Ismaelitae, vagi et palabundi, millennio circiter ante Christum Felici Arabia potiti sunt a peninsula Sinai adventantes, atque constituere regnum Sabaeum, quod ad Mahumethi aetatem (DCXXV post Christum) invaluit. Tunc autem, millennio illo, scilicet, nisi vel prius, Aethiopia arabica, videlicet insula Meroe, litora Africa Rubri maris, Saba denique omnis, a dominatu invadentium nomadum, mari intraestuante, stetit immunis.

Scriptura notas offert consonantes, vocales nullas, iuxta Phoenicum morem, unde graecum et latinum alphabetum fuit. Quum autem Phoenices ex Arabia orientali prodierint, Babylonensibus proximi, hinc est quod iure illa in regione scripturae incunabula quaerenda sint. Religio lunam et stellas (« militiam caeli », prout in sacris paginis) magis quam solem veneratur, quae luna: amicus, pater, avunculus vocabatur. Tempia longe domibus regalibus praestabant; cultus, caeremoniae, ritus amplissimi.

Sic itaque veteris Arabiae restauratur historia, quam effossiones, ubi potestas faciendi erit, fortasse complebunt.

At quid inter Aegyptios posita et Ninivitas et Babylonenses Arabia ista parabit?

D. LASCARIS.

NICOLAI MACHIAVELLI SENTENTIAE.

▲ In publicis operibus agricolae adeo humaniter excipiantur, ut potius libentes accedant quam coacti; maior enim erit reipublicae et populorum, quam operum cura.

▲ Merito patres nostri haud lata, sed probe culta praedia satis esse opinabuntur.

Latine interpretatus est C. DEHÒ.

LEONIS PP. XIII

LITTERAE APOSTOLICAE

QUIBUS

CONSILIUM INSTITUITUR

STUDIIS SACRAE SCRIPTURAE PROVEHENDIS (1).

Leo PP. XIII, ad perpetuam rei memoriam.

Vigilantiae studiique memores, quo depositum fidei Nos quidem longe ante alios sartum tectumque praestare pro officio debemus, litteras encyclicas *Providentissimus Deus* anno MDCCCXCIII dedimus, quibus complura de studiis Scripturae sacrae data opera complectebamur. Postulabat enim excellens rei magnitudo atque utilitas, ut istarum disciplinarum rationibus optime, quoad esset in potestate Nostra, consuleremus, praesertim cum horum temporum eruditio progrediens quaestionibus quotidie novis, aliquandoque etiam temerariis, aditum ianuamque patefaciat. Itaque universitatem catholicorum, maxime qui sacri essent ordinis, commonefecimus quae cuiusque pro facultate sua partes in hac causa forent; accurateque persequuti sumus qua ratione et via haec ipsa studia provehi congruenter temporibus oporteret. Neque in irritum huiusmodi documenta Nostra ceciderunt. Iucunda memoratu sunt quae subinde sacrorum Antistites alique praestantes doctrina viri magno numero obsequii sui testimonia deferre ad Nos maturaverunt; cum et earum rerum, quas perscriperamus, opportunitatem gravitatemque efferrent, et diligenter se mandata effecturos confirmarent. Nec minus grate ea recordamur, quae in hoc genere catholici homines re deinceps praestitere, excitata passim horum studiorum alacritate. — Verumtamen insidere vel potius ingravescere causas videmus easdem, quoniam eas Nos Litteras dandas censuimus. Necesse est igitur illa ipsa iam impensius urgeri praescripta: id quod Venerabilium Fratrum Episcoporum diligentiae etiam atque etiam volumus commendatum.

Sed quo facilius uberiusque res e sententia eveniat, novum quoddam auctoritatis Nostrae subsidium nunc addere decrevimus. Etenim cum divinos hodie explicare tuerique Libros, ut oportet, in tanta scientiae varietate tamque multiplici errorum forma maius quiddam sit, quam ut id catholici interpretes recte efficerent usquequaque possint singuli, expedit communia ipsorum adjuvari studia ac temperari auspicio ductaque Sedis Apostolicae. Id autem commode videtur posse consequi si, quo providentiae genere in aliis promovendis disciplinis uti sumus, eodem in hac, de qua sermo nunc est, utamur. His de causis placeat, certum quoddam Consilium sive, uti loquantur, *Commissionem* gravium virorum institui: qui eam sibi habeant provinciam, omni ope curare et efficere, ut divina eloquia et exquisitiorem illam, quam tempora postulant, tractationem passim apud nostros inveniant, et incoluntia sint non modo a quovis errorum afflatu, sed etiam ab omni opinionum temeritate. Huius Consilii praecipuam sedem esse addeceat Romae, sub ipsis oculis Pontificis maximi: ut quae Urbs magistra et custos est christianae sapientiae, ex eadem in universum christianae reipublicae corpus sana et incorrupta huius quoque tam necessariae doctrinae praecipio influat. Viri autem ex quibus id Consilium coalescet, ut suo munere, gravi in primis et honestissimo, cumulate satisfaciant, haec proprie habebunt suae navitati proposita.

Primum omnium probe perspecto qui sint in his disciplinis hodie ingeniorum cursus, nihil ducant instituto suo alienum, quod recentiorum industria repererit novi: quin imo excubent animo, si quid dies offerat utile in exegesi Biblicam, ut id sine mora assumant communemque in usum scribendo convertant. Quamobrem ii multum operae in excolenda philologia doctrinisque finitimis, earumque persequendis progressionibus collocent. Cum enim inde fere consueverit Scripturarum oppugnatio existere, inde etiam nobis quaerenda sunt arma, ne veritatis impar sit cum errore concertatio. — Similiter danda est opera, ut minori in pretio ne sit apud nos, quam apud exter-

(1) Summi Pontificis litteras has, die XXX superioris mensis datas, quippe maximi ponderis et ad cultum omnem spectantes, libenti animo integras sociorum ad commodum utilitatemque referimus.

V. U.

nos, linguarum veterum orientalium scientia, aut codicum maxime primigeniorum peritia: magna enim in his studiis est utriusque opportunitas facultatis.

Deinde quod spectat ad Scripturarum auctoritatem integre asserendam, in eo quidem acrem curam diligentiamque adhibeant. Idque praesertim laborandum ipsis est, ut nequando inter catholicos invalescat illa sentiendi agendique ratio, sane non probanda, qua scilicet plus nimio tribuitur heterodoxorum sententiis, perinde quasi germana Scripturae intelligentia ab externae eruditionis apparatu sit in primis quaerenda. Neque enim cuiquam catholico illa possunt esse dubia, quae fusius alias Ipsi revocavimus: Deum non privato doctorum iudicio permisisse Scripturas, sed magisterio Ecclesiae interpretandas tradidisse; « in rebus fidei et morum, ad aedificationem doctrinae christianae pertinentium, eum pro vero sensu sacrae Scripturae habendum esse, quem tenuit ac tenet sancta Mater Ecclesia, cuius est iudicare de vero sensu et interpretatione Scripturarum sanctarum; atque ideo nemini licere contra hunc sensum aut etiam contra unanimem consensum Patrum ipsam Scripturam sacram interpretari » (1); eam esse divinarum naturam Librorum, ut ad religiosam illam, qua involvuntur, obscuritatem illustrandam subinde non valeant hermeneuticae leges, verum dux et magistra divinitus data opus sit, Ecclesia; demum legitimum divinae Scripturae sensum extra Ecclesiam neutiquam reperiri, neque ab eis tradi posse qui magisterium ipsius auctoritatemque repudiaverint. — Ergo viri qui de Consilio fuerint, curandum sedulo, ut horum diligentior quotidie sit custodia principiorum: adducanturque persuadendo, si qui forte heterodoxos admirantur praeter modum, ut magistratam studiosius observent audiantque Ecclesiam. Quamquam usu quidem venit catholico interpreti, ut aliquid ex alienis auctoribus, maxime in re critica, capiat adiumenti: sed cautione opus ac delectu est. Artis criticae disciplinam, quippe percipiendae penitus hagiographorum sententiae perutilem, Nobis vehementer probantibus, nostri excolant. Hanc ipsam facultatem, adhibita loco ope heterodoxorum, Nobis non repugnantibus, iidem exaquant. Videant tamen ne ex hac consuetudine intemperantiam iudicii imbibant: siquidem in hac aetate recidit artificium illud criticae, ut aiunt, sublimioris; cuius periculosam temeritatem plus semel Ipsi denuntiavimus.

Tertio loco, in eam studiorum horum partem, quae proprie est de exponendis Scripturis, cum latissime fidelium utilitati pateat, singulares quaedam curas Consilium insumat. Ac de iis quidem testimoniis, quorum sensus aut per sacros auctores aut per Ecclesiam authentice declaratus sit, vix attinet dicere, convincendum esse, eam interpretationem solum ad sanae hermeneuticae leges posse probari. Sunt autem non pauca, de quibus cum nulla existerit adhuc certa et definita expositio Ecclesiae, liceat privatis doctoribus eam, quam quisque probavit, sequi tuerique sententiam: quibus tamen in locis cognitum est analogiam fidei catholicamque doctrinam servari tamquam normam oportere. Iamvero in hoc genere magnopere providendum est, ut ne serior disputandi contentio transgrediatur mutuae caritatis terminos; neve inter disputandum ipsae revelatae veritates divinaeque traditiones vocari in disceptationem videantur. Nisi enim salva consensione animorum collocatisque in tuto principiis, non licebit ex variis multorum studiis magnos expectare huius disciplinae progressus. — Quare hoc etiam in mandatis Consilio sit, praecipuas inter doctores catholicos rite et pro dignitate moderari quaestiones; ad easque finiendas qua lumen iudicii sui, qua pondus auctoritatis afferre. Atque hinc illud etiam consequetur commodi, ut maturitas offeratur Apostolicae Sedi declarandi quid a catholicis inviolate tenendum, quid investigationi altiori reservandum, quid singulorum iudicio relinquendum sit.

Quod igitur christianae veritati conservandae bene vertat, studiis Scripturae sanctae promovendis ad eas leges, quae supra statutae sunt, Consilium sive *Commissionem* in hac alma Urbe per has litteras instituimus. Id autem Consilium constare volumus ex aliquot S. R. E. Cardinalibus auctoritate Nostra deli-

(1) Conc. Vatic., sess. III, cap. II, *De reposit.*

CONSTANTINI PISONI

MAGNA OFFICINA
CANDELIS VAPORE CONFICIENDIS

ab anno MDCCCIII constituta

ROMAE IN ITALIA

Corso Vittorio Emanuele 127-129
et Via de' Sediari 1, 2, 3

nuperrime

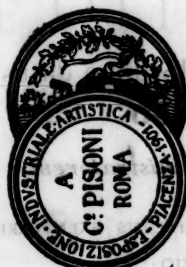
in stabili mercium osteatu Lutetiae Parisiorum constituto

aureum nomisma retulit,

eiusque possessor equestri dignitate est exornatus,

fide sic addita

praestantissimum hoc esse de re Italicum opificium.

Cereas faculas ad noctem comparat templis et familiis necessarias, plurimorum iudicio, qui per orbem universum eas acquisiverunt,

Lumini de Noctis in Cere

ex omni parte perfectas, quippe quae parsimoniam cum vivida luce, cum salubritate et munitie apprime coniungant.

Involuora habentur ad 50, 25, 12, 6 faculas apta.

Vitrea ad faculas minimo pretio veneunt.

Ad publica solemnia faculae peculiares suppeditantur.

Res per omnes orbis regiones nullo iuventium impendio exportatur.

VARIA

Rupes nutantes.

Nutantes rupes esse pluribus in locis cognoscimus, quae, mole plus minusve ingentes cum sint, brevi tamen pede inferiori saxo innituntur undique excisae. Ita porro aequilibratae sunt super basi, aequis prementibus undequaque ponderibus, ut dum levi quovis impulsu motum nutationis accipiant, numquam tamen dextrorsum vel sinistrorsum decidunt, staticae et dynamicae legibus mole propria parentes. Casu haec accidisse narrant, erodentibus et abripientibus circa humum, qua saepebantur, pluviis, turbinibus; non tamen ita vulgus autumat, cui divinum quoddam in hisce inesse visum est, nec a maioribus traditam suis, susceptam semel, pertinax deponit animo sententiam; propterea quod scimus Druidica saxa in Gallia vel nunc noctu, clamculum a superstitionis adiri, consultum de rebus et alienis et

suis. Talis et est, attamen omni superstitione purgata, in Ciminiis montibus prope Viterbium rupes, quae passim « rupes naviculans » nuncupatur, eo quod motum naviculae, cui blandiantur fluctus, imitetur pulcherrime. At principem obtinet locum in provincia Buenos-Ayres super monte Tandil maxima cautes, cui septingentarum millium pondus librarum adscribitur. Haec autem suapte semper nutat, nemine commovente, impellente nemine, a saeculis, et loci sermone *piedra enbezida* appellatur. Ambigunt plures cieri motus huiusmodi virtute caloris a sole irrulentis, quo massa rupis nunc hic, nunc illic dilatatur. At mihi longe alia causa videtur, dignaque doctis, praesertim cum nutatio haec etiam absente sole habeatur. Opinionem propono meam. Moles in arduo est, ipsaque immanis; orbis terrarum igitur super axem semet quotidie volventis (adde aequatoris proximitatem, in qua motus perniciosus) — impetum sentit rupes, ipsique obedit, prouti pon-

das facere noscimus filo suspensum a decenti altitudine, motui terraeque orbis ab occidente in orientem gerens fideliter morem.

Ioci.

In periculosa venatione societas difficilis.

Coturnicibus mors brevi impendebit; atque ideo, qui venatione vel delectantur, vel utilitatem inde referunt aliquam, sunt omnes in negotiis ut parata sint omnia instrumenta, quibus fas sit, legis vinculo circa venandi potestatem soluto, manus in volucres admoveere armatas. Nicostratus sanctissimarum Albularum unda se proluens Telesphorum noverat; optimi ambo. Suborto amicitiae mutuae desiderio saepe visitationis commutabant officium. Telesphorus igitur adiens Nicostratum domi reperit venationis armamenta omnia in coturnices apparantem. Miranti: — Ne mireris, — Nicostratus ait; — venator quippe sum non mediocris. Tunc? — Atqui et ego interdum — respondit amicus, — sed in coturnicibus occidendis quae voluptas et quae virtus, si praedae gloria communicanda cum canibus praecipua sit, sine quibus frustra quaeretur? — Ah! intelligo, — inquit Nicostratus; — tibi cordi est venatio periculorum non expers, qua frendentem aprum, hiantem rictu lupum, irruentem ungibus dentibusque usum prosterneas. — Utique, sodes; — reddit Telesphorus. Tunc Nicostratus addit: — Si te pericula in venatu juvent, venias ultro, hortor; venienti mecum enim, qui praeterita hieme consanguineum meum Tiburtium plumbo male mulcavi, pericula non deerunt.

Telesphorus risit; at se non iturum spondit.

Evidentia persuasionis.

In diversorio, cui nomen *Nassauer Hof* in urbe Wiesbaden, plures mensae eidem cenantes assident, quae inter senex, imperatoria forma, promissa in pectus candida barba. Disputantes acriter publica de re constituenda, quae optima foret, convivas ille intentus audiebat; at interdum summis subridere labiis videbatur, nec tamen verbum faciebat. Quidam, qui « democratiae » dominanti favebat, fortassis aestu orationis nimium concitatus, fortassis et vino: — Heus tu, — seni dixit; — inaniane ad suadendum tibi mea argumenta videntur? — Recte putasti, — respondit senex. — Numquid, — urget ille, — « monarchicum » regimen « democratico » antefera regimini? — Equidem ita: — reddidit antiquus noster. — Atqui democraticus impatiens instat: — Si sententiae causa tibi sit, qua non acquiescas argumentationibus meis, in medium profer, ut ventilemus, ac te ipse confundam. —

Olli pacato Senior sic reddidit ore:

— Sexcenta mihi sunt argumenta quibus democratiae regimini monarchicum antefereendum videatur; primumque agmine est, quod ego sum Oscar, Sueviae rex. —

Tum Democraticus assurgens: — Salve, tu — dixit, — qui es virorum optimus; mihi gratulor te vidisse, audisse, et quoties fueris tu monarchiae patronus, libenter praebeo victas manus; — dextramque tetendit daturus foederis et accepturus fidem. En in utroque persuasionis novae evidentia!

P. d. V.

~~~~~

LIBRI RECENS DONO ACCEPTI

CARM. PEZZULLO, *Leo Papa XIII Gloria Pontificum*. — Aversae, ex off. Fabozzi, 1902.

MARCO BELLI, *Grammatica elementare della lingua latina. Morfologia - Sintassi*. — Edid. Ligurni Raphael Giusti, 1903. (Ven. lib. 1,50).

gendis, itaque in communione studiorum laborumque
suum ad adiungere cum Consultorum officio ac no-
mine, ut in meritis urbanis Consiliis mos est, claros
homines, sive ex alia gente, viros quorum a doctrina
sua, potestatis biblice, sit commendatio. Consilii
autem erit et statim conventibus habendis, et scriptis
vel in dies certis vel pro re nata vulgandis, et si
requirit necessitas fuerit, respondendo consulentibus,
singulis omnibus modis, horum studiorum, quae dicta
sunt, ut in hoc incremento progredere. Quaecumque
vero in consensu communiter fuerint, de his rebus
referrí ad Sanctissimum Pontificem volumus; per illum
autem ex Consultoribus referrí, cui Pontifex ut sit
ad ista Consilii manus erit. — Atque ut communi-
ter levandis laboribus singulis opportuna suppetat,
has res ad Sanctissimum Pontificem Nostrae Vaticanae ei-
us ecclesiae referimus; itaque digerendum mox carissi-
mum Pontificem volumus, ut in his biblicis collectam
in vobis notam sitam, quae Consilii viris in promptu
sit adhibere, extractis omnibusque praeclorum
scripturarum, et hominum catholicorum Nobis sup-
pliciter commendatis, et alijs alijsque libris: atque ita
ut Consilium ad Decem Scripturarum Auctori-
tatem, et ad singulos Auctores optime valeat.

quod est in his causis sentire et discernere
etiam quod sit illud in eis et ubi sit
etiam quod sit illud in eis et ubi sit
etiam quod sit illud in eis et ubi sit

SCIENTIA MONITUM

Hispania, Hispanique colloquia multa qui-
 busdam, quibusque pariteris debentis im-
 muneque sunt. Ad Romanorum Caesarem
 et ad Romanorum principes, et Vilhel-
 mum Romanorum Caesar, tantus Italorum rex
 accessit. Venerat ipse rex Italorum Beroli-
 num, unde venit, post eum princeps Germa-
 niae regni interea designatus ad Hungaros
 accessit. Austriae Imperatorem salutaturus:
 ad eundem portus, sed Vindobonam, Graeco-
 rum atque Rumunorum reges ivere, deinde
 ad Romanorum Imperatorem Nicolaus magnus
 Romanorum rex adventit, proxime vero Sophiam
 ad regem Hungarorum caput discessit. Londi-
 num interea ad solennes ferias ad Eduardi regis
 coronationem inditas: undique regio sanguine
 citi legati convenerant, pariterque ad similes
 ferias, quas Madriti sunt habitae, pro rege Al-
 bertus XIII nuper in thronum assumpto. Po-
 strum sunt his diebus itinera Danorum regis
 Berolinum suscepta, unde vetus invidia, Da-
 nos inter atque Germanos post acerrimum illud
 bellum an. MDCCCLXVI orta, mitigata esse di-
 citur. Neque heic finis; praenunciant enim Wi-
 lhelmum ipsum atque Carolum Lusitanorum re-
 gem brevi Londinam cum Eduardo rege futu-
 ros ut magni momenti negotiationes agitem
 circa meridionalis Africae hodiernum statum

In Gallia atque in Belgica effossorum per
gunt ubique fere desertiones, ita ut carboni

fodinae relictas ubique atque desertae nul-
lum iam amplius edant fructum. Qui domesti-
cis rebus praesunt administri reipublicae suam
intercessionem, missis ad rem legatis, inter de-
lectos ab opificum coetibus arbitros atque di-
vites dominos adhibuere, ut discordiam tan-
tam ex bono et aequo quamprimum compone-
rent. Interest enim quam maxime reipublicae
ne desertiones huiusmodi longius protrahantur,
siquidem industres passim artes omnes ac sive
terrestria, sive maritima itinera carbone alun-
tur atque moventur, cuius si deficiat inopinato
vis et copia, sensim omnes artes suis quasi ner-
vis privabuntur, opificia silebunt, machinae quie-
scent, detrimentumque inde acceptum paucis
etiam post diebus nemo satis aestimaverit. Ad-
ditur quaedam quoque advelitationes inter opi-
fices desertores atque milites ad opificia tuen-
da minus interessent, praesertim Dunquerca
in urbe, ubi ad effossos transfugas accessere
batali omnes qui in portus sinibus mercibus
adferendis ad naves vel ad litus vacant. Mili-
tari manu vix sedata discordia, traditaque ad
aliquot dies auctoritas imperiumque omne tri-
bunis militum, qui cohortibus suis pacem tan-
dem restituere.

POPPLICOLA.

**PUBLICI PER ORBEM COETUS
LEGIBUS FERENDIS.**

In Austria graves tumultus inter municipum comitia excitati sunt a Bohemorum legatis, ut propositae rogationes de publico aere, vel relata expensarum summa in futurum annum eroganda, serius quam par sit sanciantur. Colomanus autem, administratorum in Hungaria praeses, fassus est foedus imperii Austros inter et Hungaros ictum optime posse prout nunc iacet ad sextum annum ulterius servari; de commerciorum denique pactionibus antequam cum exteris gentibus res composita sit se nolle eas tamquam abrogatas nunciare dixit.

In Gallia ad eligendos inter populi oratores lo-
gatos, qui inquirant de sacris sodaliciis quae suppli-
cem libellum offerent ut iuris persona sibi concedatur,
neque vota sua neque operam catholici oratores con-
tulere. Mox autem subveniet de re pecuniaria publica
quaestio gravissima, cui ingravescente quotannis magis
alienum aes imminet, ita ut rigidis legibus ei cavere
iam oporteat.

In Germania de vectigalibus innovandis, quae
gramina vel reliquos terrarum fructus ab externorum
commerciis aemulantibus per patrios fines tueantur
acriter disceptatum, ita tamen ut suffragia tandem
agrariae, quam vocant, factioni passim faverint: a
tradunt quoque fore ut coetus, cui gentium omnium
Germanico imperio subiectarum legati assident, novae
vectigalia veto suo commoretur.

AENIGMATA

I.
Prima nunt vetulae, Graecis est *altera* nummus
Summa clarus honor, templa, theatra viget

II.
Me fac *pyrrichium*; cervos quot subdola capto
Oppida forte habeo, culmina, gramen, aquas
Si vero *emollis*, adhibe mox pharmaca prudens
Clandere ni exanimis tristia fata velis.

TH. VIGNAS S. P.
Ex sociis, qui utriusque aenigmatis interpretationem ad commentarii moderatorum miserint intra duos menses, unus, sortitus gratis accipiet opus, cui titulus:
TH. VALLAURI
DE RE EPIGRAPHICA.

Aenigmata an. V, n. XVIII proposita his respondens

1) Fulmen, Flumen. Lumen. - 2) Corbis, Orbis

Re rite soluta miserunt:

Th. Vignas Sch. Piar., *Roma*. -- Cam. Straschill, *Villaco*.
-- Lad. Lud. Podobinski, *Cracovia*. -- Guil. Schens, *Amstodam*.
-- D. Le Provost, *Briocem*. -- F. Arnori, *Mediolanum*.
Ad. Schrzypkowski, *Sveinice*. -- Petr. Garrone, *Pessano*.
Vercellae. -- Herm. Gini, *Aquis Taurinis*. -- Aem. Gschwi-
Sch. Piar., *Praga*. -- St. Figielaki, *Rypino*. -- B. Michael
Suehico. -- E. Burg, *Argentorato*. -- V. Starace, *Napoli*.
-- Jac. I. Wayes, *Washingtonio*. -- Car. Stegmüller, *Suber-*
Allois. Cappelli, *Senis*. -- Ios. Warner, *Varsavia Polo-*
-- Am. Robert, *Mariville*. -- Ios. Walter, *Neo Eborace*.
Ad. Husa, *Grybovia*. -- A. Mesek, *Travnick*. -- Vold. Los-
matschsch, *Limbach*. -- Ios. Iust. Grünes Sch. Piar., *Nicolobur-*
-- Ant. Lassota, *Sutrio*. -- H. Gardner, *Cincinnati*. -- Bo-
Kansen O. S. B., *Torah*. -- I. Pagas, *Penang*. -- Iul. Sern-
tinger, *Dresda*. -- V. Hertel, *Mendhusio*.

Sortitus est praeium

CAM. STRASCHILL,

ad quem missum est opus, cui titulus:

CARMINUM S. ALPHONSI M. DE LIGORIO
VERSO LATINA METRICA
QUAM CONCINNAVIT
FRANCISCUS XAVERIUS REUSS
(Editio altera aucta novisque curis subiecta)

Sponsor: IOANNES BAPTISTA CIAMPI, iurisperitus

ROMAE. Ex officina Reale Phil. Cusani.